

מִי מְרִיבָה אֲשֶׁר רָבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת ה', שֶׁהַמְּשִׁיכּוֹ עֲלֵיהֶם אֶת מִי
שֶׁלֹּא צָרִיף וְנִטְמָאוּ בוֹ. זֶהוּ
שְׁכַתוּב וַיִּקְדַּשׁ בָּם.

אָמַר לוֹ רַבִּי חֲזַקְיָה, אִם כֶּף, מַה
זֶה וַיִּקְדַּשׁ? הֲיֵה צָרִיף לְהִיּוֹת
וַיִּקְדַּשׁוּ! אֲלָא הֲדַבֵּר עֲלֶיהָ.
וַיִּקְדַּשׁ - נִפְגַּם מִי שֶׁלֹּא צָרִיף.
כְּבִכּוּל שֶׁנִּפְגַּמָּה הִלְבַּנָּה. וַיִּקְדַּשׁ
אִינוֹ לְשִׁבַח פֶּאֶן. וְאִנִּי הִנְנִי מְבִיא
אֶת הַמַּבּוּל, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ,
לְהַבִּיא מִשְׁחִית עֲלֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁהֵם
נִטְמָאוּ בוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹי לְרַשְׁעִים
שֶׁלֹּא רוֹצִים לְשׁוּב לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עַל חֲטָאֵיהֶם בְּעוֹד
שֶׁהֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה. שֶׁכְּשֶׁאָדָם שָׁב
וּמִתְנַחֵם עַל חֲטָאוֹ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מוֹחֵל לוֹ, וְכָל אוֹתָם
שֶׁמִּחְזִיקִים בְּחֲטָאֵיהֶם וְלֹא רְצוּ
לְשׁוּב לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
[חֲטָאִים] חֲטָאֵיהֶם, אַחַר כֵּן [פֶּל]
יִפְלוּ לְגִיהֵנָם וְלֹא יַעֲלוּ מִשָּׁם
לְעוֹלָמִים.

בֵּא רָאָה, מִשׁוּם שְׁחֻזְקוֹ אֶת לְבָם
כָּל אוֹתָם דּוֹרוֹ שֶׁל נַח וְרְצוֹ
לְהִרְאוֹת חֲטָאֵם בְּגִלוּי, הַבִּיא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם הַדִּין
בְּאוֹתוֹ הַגִּזּוֹן. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
אִפְלוּ כְּשִׁחוּטָא אָדָם בְּנִסְתָר,
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רַחֲמָן. וְאִם
שָׁב בֶּן הָאָדָם אֵלָיו, מְכַסֶּה עָלָיו
וּמוֹחֵל לוֹ וּמוֹתֵר לוֹ. וְאִם לֹא,
הוּא מַגְלָה אוֹתוֹ לְעֵינֵי כָל מִזִּין
לְנוֹ? מִסּוּטָה.

וְכַךְ גַּם נִמְחוּ הַרְשָׁעִים הַלְלוּ
מִהָאָרֶץ בְּגִלוּי. וְאִיךָ נִמְחוּ? אֲלָא
שֶׁהָיוּ יוֹצְאִים מִיָּם, וְהָיוּ רוֹתְחִים
מִהִתְהוּם, וְעוֹלִים וּמַעֲבִירִים
מֵהֵם אֶת עוֹרָם. וְכִיּוֹן שֶׁהַעֲבֵר
מֵהֵם הָעוֹר - כֵּן גַּם הַבֶּשֶׂר, וְלֹא
נִשְׂאָרוֹ אֲלָא בְּעֲצָמוֹת שֶׁלָּהֶם
בְּלִבָּד, לְקַיֵּם אֶת מַה שְׁכַתוּב
וַיִּמְחוּ מִן הָאָרֶץ. וְכָל אוֹתָם

מִי מְרִיבָה אֲשֶׁר רָבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יי', דְּאִמְשִׁיכוּ
עֲלֵיהֶם לְמֵאן דְּלֹא אֲצַטְרִיף וְאִסְתְּאִיבוּ בֵּיה
הָדָא הוּא דְכַתִּיב וַיִּקְדַּשׁ בָּם.

אָמַר לִיה רַבִּי חֲזַקְיָה אִי הָכִי מְאִי וַיִּקְדַּשׁ
וַיִּקְדַּשׁוּ מִיבְעֵי לִיה. אֲלָא מְלָה
אִסְתְּלִיקַת. וַיִּקְדַּשׁ אֶתְפָּגִים מֵאן דְּלֹא
אֲצַטְרִיף. כְּבִכּוּל דְּאֶתְפָּגִימַת סִיְהֵרָא. וַיִּקְדַּשׁ
לָאו לְשִׁבְחָא אִיהוּ הָכָא. וְאִנִּי הִנְנִי מְבִיא אֶת
הַמַּבּוּל כְּמָה דְּאוּקִימָנָא לְאִיְתָאָה מְחַבְּלָא
עֲלֵיהֶם כְּמָה דְּאֵנוּן אִסְתְּאָבוּ בֵּיה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי וְוִי לִזִּין לְרַשְׁעִיָּא דְלֹא כְּעֵאן
לְאַתְבָּא קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל
חוֹבֵיהוֹן בְּעוֹד דְּאֵנוּן בְּהָאֵי עֲלֵמָא. דְּכַד בַּר
נָשׁ אֶתִּיב וְאֶתְנַחֵם עַל חוֹבוּי. קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא מְחִיל לִיה. וְכָל אֵנוּן דְּמִתְתַּקְּפִין
בְּחוֹבֵיהֶם וְלֹא בְּעוֹ לְאַתְבָּא קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא עַל (חוֹבוּי) חוֹבֵיהוֹן. לְבַתֵּר (יִנְפִלוּ) יִנְפְלוּ
לְגִיהֵנָם וְלֹא יִסְקוּן לִיה מִתְּמָן לְעֵלְמִין.

תָּא חֲזִי, בְּגִין דְּאֶתְקִיפוּ לְבִייהוּ כָּל אֵנוּן דְּרָא
דְּנַח וּבְעוּ לְאַחֲזָאָה חוֹבֵיהֶם בְּאֶתְגַּלְיָא.
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיְתִי דִּינָא עֲלֵיהֶם בְּהוּא
גְּוֹוָנָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק וְאִפְלוּ כַּד חָטִי בַר נָשׁ
בְּאֶתְפָּסִיא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַחֲמָן. וְאִי תַב בַּר
נָשׁ לְגַבִּיָּה חָפִי עֲלֵיהּ וּמְחִיל לִיה וְשָׁבִיק לִיה.
וְאִי לָא, גְּלִי לִיה לְעֵינֵי כָּלָא. מְנַלָּן מִסּוּטָה.

וְהָכִי נָמִי אֶתְמַחוּן אֵלִין חֲיִיבִיא מְאֲרַעָא
בְּאֶתְגַּלְיָא. וְהִיךְ אֶתְמַחוּן. אֲלָא דְהוּוּ
נִפְקִי מִיָּא וְהוּוּ רְתִיחָן מִן תְּהוּמָא וְסִלְקִי
וְאֶעֱבֵר מִנִּיְהוּ מְשָׁכָא. וְכִיּוֹן דְּאֶעֱבֵר מִנִּיְהוּ
מְשָׁכָא הָכִי נָמִי בְּשָׂרָא וְלֹא אֶשְׁתְּאָרוּ אֲלָא
בְּגַרְמֵיהֶם לְחוּד. לְקִימָא דְכַתִּיב וַיִּמְחוּ מִן
הָאָרֶץ. וְכָל אֵנוּן גְּרַמִּי אֶתְפָּרְדִּין דָּא מִן דָּא
וְלֹא אֶשְׁתְּאָרוּ כְּחָדָא. וּמְכַלָּא אֶתְעַבְּרוּ

העצמות נפרדו זו מזו ולא נשארו כאחד, ומהכל העברו מהעולם. רבי יצחק אמר, וימחו מן הארץ, מה זה וימחו? כמו שנאמר ימחו מארץ חיים. מכאן למדנו, שאין להם תחיה לעולמים ולא יקומו בדין.

והקמתי את בריתי אתך. אמר רבי אלעזר, מכאן קיום הברית למעלה פקיום הברית למטה, משמע שכתוב אתך. ואמר רבי אלעזר, מכאן למדנו, שכשהצדיקים בעולם, מתקנים העולם למעלה ולמטה. אמר רבי שמעון, דבר נסתר הוא, כשהתעוררות הזכר לנקבה כשהוא מקנא לה

בא ראה סוד הדבר, כשצדיק יש בעולם, מיד השכינה לא יזזה ממנו והשתוקקותה בו. ואז השתוקקות שלמעלה אליה באהבה כהשתוקקות הזכר לנקבתו כשהוא מקנא לה. ועל זה, והקמתי את בריתי אתך. ההשתוקקות מתעוררת בגלגלך. כמו זה (בראשית יז) ואת בריתי אקים את יצחק.

והקמתי את בריתך אתך, להיות אות בריתי בעולם, ואחר כך ובאת אל התבה. שאלמלא אינו צדיק (ברית), לא יכנס לתבה. שהרי לא מתחבר לתבה, רק צדיק. ולכן ובאת אל התבה, והרי זה נתבאר. אמר רבי אלעזר, בכל זמן שבני אדם יאחזו בברית זו ולא יעזבו אותה, אין עם ולשון בעולם שיוכלו להרע להם. ונח החזיק בברית זו ושמר אותה, ולכן שמר אותו הקדוש ברוך הוא (וכל אשר לו). וכל בני דורו לא שמרו אותה, ולכן העביר אותם הקדוש ברוך הוא מהעולם. והרי נאמר, באותו חטא ממש שהם חטאו - באותו גון נמחו מהעולם.

מעלמא. רבי יצחק אמר וימחו מן הארץ, מאי וימחו, כמה דאת אמר ימחו מספר חיים. מכאן אוליפנא דלית לון תחיה לעלמין ולא יקומו בדינא. (דף טו ע"ב).

והקומותי את בריתי אתך. אמר רבי אלעזר מהכא קיומא דברית לעילא כקיומא דברית לתתא. משמע דכתיב אתך. ואמר רבי אלעזר מכאן אוליפנא דכד זכאין אנון בעלמא אתקיים עלמא לעילא ותתא. אמר רבי שמעון מלה סתים איהו. כד אתערותא דדכורא לגבי נוקבא כד איהו מקני לה.

תא חזי, רזא דמלה כד צדיקא איהו בעלמא מיד שכינתא לא אתעדיותא מגיה ותיאובתא דילה ביה. כדין תיאובתא דלעילא לגבה ברחימו כתיאובתא דדכורא לנוקביה כד איהו מקני לה. ועל דא והקומותי את בריתי אתך. אתער תיאובתא בגינה. כגוונא דא (בראשית יז) ואת בריתי אקים את יצחק.

והקומותי את בריתי אתך למהוי את בריתי בעלמא. ולבתר ובאת אל התבה, דאלמלא לאו איהו צדיק (ברית) לא ייעול לתיבותא דהא לא אתחבר לתבה בר צדיק, ובגיני כך ובאת אל התבה והא אתמר.

אמר רבי אלעזר בכל זמנא דבני נשא תאחדון בברית דא, ולא ישפקון ליה, לית עם ולישן בעלמא דייכול לאבאשא לון. ונח אתקיף בברית דא ונטר ליה, בגיני כך קדשא בריך הוא נטר ליה (וכל דליה). וכל בני דריה לא נטרו ליה, בגין כך קדשא בריך הוא אעבר לון מעלמא. והא אתמר בההוא חובא ממש דאנון חאבו בההוא גוונא אתמחון מעלמא.